

درس هفدهم

کتاب شازده کوچولو: نویسنده این کتاب آنتوان دو سنت اگزوپری است. او کتاب «شازده کوچولو» را زمانی که در آمریکا بود نوشت. آنتوان زمانی که به خدمت ارتش درآمد دریکی از پروازهایش گم شد و دیگر هرگز بازنگشت.

واژه شناسی

➤ واژه‌هایی که به «های بیان حرکت» یعنی این (ه) «تمام می شوند، هنگام اضافه شدن «یای» نکره به آخرین واژه‌ها یا کلمات این گونه نوشته می شود:

خانه+ی = خانه ای

نکته: یعنی وقتی خانه به «های بیان حرکت یعنی ه» ختم می شود بین «ه و ی» یک حرف میان جی اضافه می شود یعنی الف که تبدیل به خانه ای می شود.

➤ واژه‌هایی که با «او» تمام می شوند هنگام اضافه شدن «یای» نکره به آخر آنها، این گونه نوشته می شود:

آهو+ی = آهوئی

در واقع یک «یای» دیگر به «یای» نکره اضافه می شود که به آن «یای» میان جی می گویند.

نکته: «یا» در این واژه‌ها «یای» نکره یعنی ناشناخته، اسم دارند.

نمونه سؤال

■ به کلمات زیر دقت کنید و با توجه به «های بیان حرکت» هر واژه را کامل کنید.

(۵) خوی:

(۳) بوی:

(۱) ناله:

(۶) لانه:

(۴) نامه:

(۲) سخنگوی:

فصل دوم

ساخت انواع افعال مضارع

مضارع اخباری:

علامت مضارع اخباری	بن مضارع	شناسنامه	ساخت فعل
می	رو	مَ	می روم
می	رو	ی	می روی
می	رو	دَ	می رود
می	رو	یم	می رویم
می	رو	ید	می روید
می	رو	ند	می روند

مضارع التزامی:

علامت مضارع التزامی	بن ماضی	شناسه	ساخت فعل
ب	رو	مَ	بروم
ب	رو	ی	بروی
ب	رو	دَ	برود
ب	رو	یم	برویم
ب	رو	ید	بروید
ب	رو	ند	بروند

مضارع مستمر:

ساخت فعل	شناسه	بن مضارع	می	شناسه	فعل کمکی (دار)
دارم می روم	مَ	رو	می	مَ	دار
داری می روی	ی	رو	می	ی	دار
دارد می رود	دَ	رو	می	دَ	دار
داریم می رویم	یم	رو	می	یم	دار
دارید می روید	ید	رو	می	ید	دار
دارند می روند	ند	رو	می	ند	دار

➤ ساخت انواع افعال ماضی

ماضی استمراری :

ساخت فعل	شناسه	بن ماضی	علامت ماضی استمراری
می رفتم	مَ	رفت	می
می رفتی	ی	رفت	می
می رفت	بدون شناسه	رفت	می
می رفتیم	یم	رفت	می
می رفتید	ید	رفت	می
می رفتند	ند	رفت	می

ماضی نقلی :

ساخت فعل	نشانه های ماضی نقلی	ه	بن ماضی
رفته ام	ام	ه	رفت
رفته ای	ای	ه	رفت
رفته است	است	ه	رفت
رفته ایم	ایم	ه	رفت
رفته اید	اید	ه	رفت
رفته اند	اند	ه	رفت

ماضی بعید :

ساخت فعل	شناسه	فعل کمکی (بود)	ه	بن ماضی
رفته بودم	مَ	بود	ه	رفت
رفته بودی	ی	بود	ه	رفت
رفته بود	بدون شناسه	بود	ه	رفت
رفته بودیم	یم	بود	ه	رفت
رفته بودید	ید	بود	ه	رفت
رفته بودند	ند	بود	ه	رفت

ماضی التزامی:

ساخت فعل	شناسه	فعل کمکی (باش)	ه	بن ماضی
رفته باشم	مَ	باش	ه	رفت
رفته باشی	ی	باش	ه	رفت
رفته باشد	دَ	باش	ه	رفت
رفته باشیم	یم	باش	ه	رفت
رفته باشید	ید	باش	ه	رفت
رفته باشند	ند	باش	ه	رفت

ماضی مستمر:

ساخت فعل	شناسه	بن ماضی	علامت(می)	شناسه	فعل کمکی (داشت)
داشتم می رفتم	مَ	رفت	می	مَ	داشت
داشتی می رفتی	ی	رفت	می	ی	داشت
داشت می رفت	بدون شناسه	رفت	می	بدون شناسه	داشت
داشتیم می رفتیم	یم	رفت	می	یم	داشت
داشتید می رفتید	ید	رفت	می	ید	داشت
داشتند می رفتند	ند	رفت	می	ند	داشت

فعل آینده:

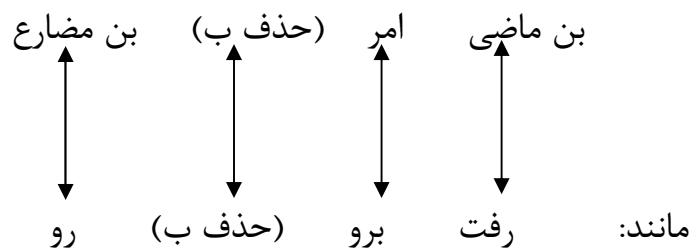
فعل کمکی (خواه)	شناسه	بن ماضی	ساخت فعل
خواه	مَ	رفت	خواهم رفت
خواه	ی	رفت	خواهی رفت
خواه	دَ	رفت	خواهد رفت
خواه	یم	رفت	خواهیم رفت
خواه	ید	رفت	خواهید رفت
خواه	ند	رفت	خواهند رفت

➤ ساخت بن مضارع:

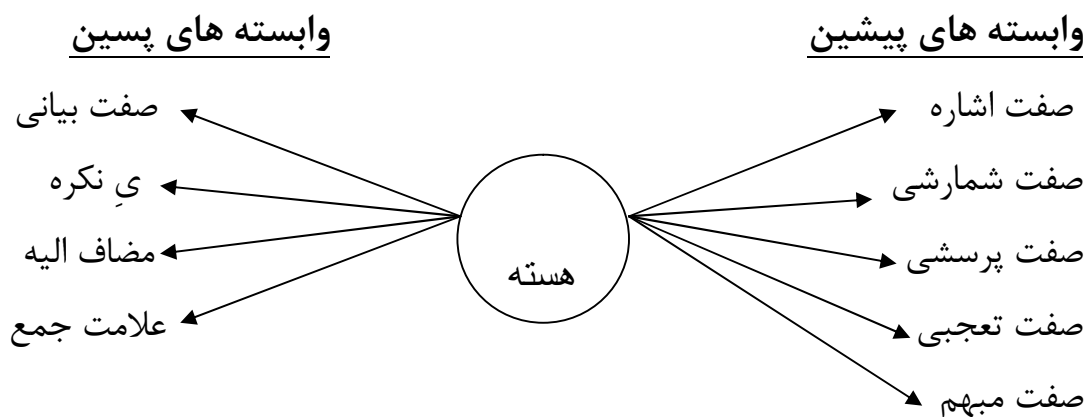
(۱) بن ماضی را به امر تبدیل کنید.

(۲) «ب» آغازین فعل امر را حذف کنید.

(۳) هرچه از فعل باقی بماند بن مضارع است.

➤ انواع وابسته های پیشین و پسین

➤ انواع قیدها

- ۱) قید حالت: حالتی از شخص یا چیزی را بیان می کند و انجام دادن یا گرفتن کار را می رساند
مانند: خندان، گریان، تند، آهسته و...
 - ۲) قید زمان: قسمتی از زمان را نشان می دهد مانند: امشب، امروز، صبح، عصر و...
 - ۳) قید مکان: مانند اینجا، آنجا، همه جا، عقب، بالا، پایین و...
 - ۴) قید تردید: شک و دودلی ایجاد می کند مانند: شاید، احتمالاً و...
 - ۵) قید یقین: قطعاً، حتماً، یقیناً و...
 - ۶) قید تکرار: یک واژه بیان می شود که معنی، چند بار یا تکرار را می رساند مانند: باز، دیگر، دوباره، دو مرتبه، مجدداً و...
- نکته: چنانچه قیدها در جمله حذف شوند به معنی جمله آسیب نرساند قسمت حذف شده قید است. قیدها قابل حذف در جمله هستند و دوباره می توان آن را در جمله سر جای خود قرار داد. پس در هر دو حالت وبه معنی جمله آسیب نمی رساند.

➤ واژه سازی

- ساده: کلماتی که به اجزای کوچکتری قابل تقسیم و تجزیه نیستند.
مانند: درس، پرستو، زمستان، دبیر، مادر و...
- مرکب: از دو واژه معنی دار ساخته شده است.
مانند: مهمانخانه: مهمان + خانه
کارساز: کار + ساز و...
- مشتق: از یک واژه معنی دار و چند واژه بدون معنی ساخته شده است.
مانند: دانش: دان + ش
مردانه: مرد + انه و...

➤ ارکان شبیه

- ۱) مشبه (رکن اول)
- ۲) مشبه به (رکن دوم)

۳) وجه شبه (رکن سوم)

۴) ادات تشبیه (رکن چهارم)

➤ تلمیح

اشاره غیرمستقیم به داستان، آیه، حدیث و واقعه تاریخی معروف می کند.

➤ صفت ها

صفت تفضیلی : علامتش تراست .

صفت عالی: علامتش ترین است.

نمونه سؤالات دروس

- ۱) در عبارات زیر هسته و نوع وابسته را مشخص کنید و بنویسید.
 - ۱) این گل راز آن باغ چیدم.
 - ۲) شما چند بار سوار هواپیما شده اید؟
 - ۳) گفت: به به! چه قد زیبایی!
 - ۴) مهران امروز چندین کتاب خرید.
 - ۵) این خط زیبارا کدام شاگرد خوش ذوق نوشته است؟
 - ۶) کتابخانه این مدرسه چه کتابهای جالبی دارد!
 - ۷) این چهار بیت سروده شده است.
- ۲) در عبارات زیر نوع زمان و فعل را مشخص کرده و شخص را بنویسید.
 - ۱) گویا جایی خوانده ام این کتاب تألیف شده او است.
 - ۲) سالها بود که ایشان را شادمان ندیده بودند.
 - ۳) پدرم سالها رنج کشید تا ما زندگی راحتی داشته باشیم.
 - ۴) ای کاش نسیم آمده باشد.
 - ۵) داشتم نهار می خوردم که صدای در بلند شد.
 - ۶) فردا سفارش شمارا می رسانم .

(۷) آمده ام تا در پارک درس بخوانیم.

(۸) شاید فردا به مسافرت بروی.

(۹) سال آینده طرح نمایشگاه تغییر خواهد کرد.

■ (۳) تلمیح را در عبارات و ابیات زیر بیان کنید.

(۱) چاه از آن زمان که تو در آن گریستی جوشان است.

(۲) مرا شکرمنه و گل مریز در مجلس میان خسرو شیرین شکر کجا گنجد؟

(۳) یوسف (ع) در خشکسالی مصر سیر نخوردی تا گرسنگان فراموش نکنند.

(۴) ای پریشان گوی مسکین، پرده دیگر کن پوردستان جان ز چاه نابراد در نخواهد برد.

■ (۴) نوع قیدها را در متن زیر پیدا کرده و بنویسید.

«برخی نسخه های فرسوده قطعاً بازسازی و مرمت می شوند. این مرمت در قسمت تعمیرات

موزه صورت می گیرد. شاید روز شنبه ساعت دو بعد از ظهر این کار شروع شود. این کار مجدد

سخت و طاقت فرساست. کاراوبه آهستگی صورت می گیرد.»

■ (۵) در جمله های زیر واژه های (ساده، مرکب، مشتق) را مشخص کنید.

(۱) نام خیابان قدیم تهران لاله زار نام داشت.

(۲) سیاوش، از قهرمانان شاهنامه است.

(۳) خاربن ها به زمین چنگ زده اند.

(۴) آن پیچک آشنا چون هزارپا از دیوار خانه بالا رفته بود.

(۵) سیماز شوق، خنده بر روی لبهایش خوش کرده بود.

■ (۶) در ابیات زیر مراعات النظیر را بیابید و مشخص کنید.

(۱) شعاع آفتابم من، اگر در خانه ها گردم عقیق وز رویا قوتم، ولادت ز آب و طین دارم

(۲) آسمان گومفروش این عظمت کاند عشق خرمن مه به جوی، خوشه پروین به دوجو

(۳) حافظ از بادخزان در چمن دهر مرنج فکرم عقول بفرما گل بی خار کجاست

(۴) گربادبه دوزخ برداز کوی تو خاک آتش همه آب زندگانی گردد

پرسش پاسخهای نمونه سؤالات

➤ درس اول

تشبیه

- ۱) (زلف: مشبه)، (کمندی: مشبه به)، (چشم: مشبه)، (چشم بندی: مشبه)،
در این بیت (ادات تشبیه و وجه شبه) حذف شده اند.
- ۲) (دشت و راغ: مشبه)، (چو: ادت تشبیه)، (دریای خون: مشبه به)، (وجه شبه حذف شده است).
- ۳) (شبی: مشبه)، (چون: ادات تشبیه)، (شبه: مشبه به)، (وجه شبه: حذف شده است)
- ۴) (دستان مادر: مشبه)، (مانند: ادات تشبیه)، (گل: مشبه به)، (نرم و لطیف: وجه شبه)
- ۵) (دندانهای پیامبر: مشبه)، (چون: ادات تشبیه)، (مروارید: مشبه به)، (می درخشید: وجه شبه)
- ۶) (ماه: مشبه)، (همچون: ادات تشبیه)، (چراغی: مشبه به)، (از سقف آسمان آویزان: وجه شبه)

جان بخشی

- ۱) برگهای سبزدرختان: تشخیص یا جان بخشی (چون رقصیدن یکی از صفات و حالات انسان است)
- ۲) شکوفه های بهاری: تشخیص یا جان بخشی (لبخند زدن یکی از صفات و حالات انسان است)
- ۳) ابرها: تشخیص یا جان بخشی (اشک ریختن و غصه خوردن یکی از صفات و حالات انسان است)
- ۴) روز جمعه: تشخیص یا جان بخشی (دیدن، افسرده و غمگین از صفات و حالات انسان است)

➤ درس دوم

وابسته های گروه اسمی (۱)

- ۱) (این: وابسته پیشین صفت اشاره)، (آثار: هسته)
- ۲) (این: وابسته پیشین صفت اشاره)، (سفر: هسته)
- ۳) (آن: وابسته پیشین صفت اشاره)، (نگین: هسته)

- (۴) (همین: وابسته پیشین صفت اشاره)، (غرور: هسته)
- (۵) (سومین: وابسته پیشین صفت شمارشی)، (مدال: هسته)
- (۶) (پنج: وابسته پیشین صفت شمارشی)، (نفر: هسته)
- (۷) (چهار: وابسته پیشین صفت شمارشی)، (کتاب: هسته)
- (۸) (کدام: وابسته پیشین صفت پرسشی)، (کشور: هسته)
- (۹) (چند: وابسته پیشین صفت پرسشی)، (روز: هسته)
- (۱۰) (چه: وابسته پیشین صفت پرسشی)، (گلی: هسته)
- (۱۱) (چه: وابسته پیشین صفت تعجبی)، (افسر: هسته)
- (۱۲) (عجب: وابسته پیشین صفت تعجبی)، (بلایی: هسته)
- (۱۳) (همه: وابسته پیشین صفت مبهم)، (هنر: هسته)
- (۱۴) (هیچ: وابسته پیشین صفت مبهم)، (کس: هسته)
- (۱۵) (چند: وابسته پیشین صفت مبهم)، (روز: هسته)
- (۱۶) (هر: وابسته پیشین صفت مبهم)، (دانش آموز: هسته)
- (۱۷) (چوپان: هسته)، (توانگری: وابسته پسین صفت بیانی)
- (۱۸) (دانشجو: هسته)، (کوشا: وابسته پسین صفت بیانی)
- (۱۹) (غذا: هسته)، (گرم: وابسته پسین صفت بیانی)

➤ درس سوم

- (۱) پرسش تأکیدی (فعل منفی اما جواب سؤال مثبت می آید یعنی گفتم)
- (۲) پرسش انکاری (فعل مثبت اما جواب سؤال منفی می آید یعنی هیچ کس)
- (۳) پرسش انکاری (فعل مثبت اما جواب سؤال منفی می آید یعنی سبکباران حال مارانمی)

دانند

- (۴) پرسش تأکیدی (فعل منفی اما جواب سؤال مثبت می آید یعنی پیاده دیده است)

➤ درس چهارم

- (۱) خوشبوتر: صفت برتر یا تفضیلی
- (۴) زیباترین: صفت برترین یا عالی

- (۲) بیشتر: صفت برتر یا تفضیلی
 (۳) کوشا تر: صفت برتر یا تفضیلی
 (۵) بهترین: صفت برترین یا عالی
 (۶) بزرگترین: صفت برترین یا عالی

➤ درس ششم

(۱)

الف) «کاشتن بکار (حذف حرف ب) کار»

ب) «بردن ببر (حذف حرف ب) بر»

ج) «پریدن بپر (حذف حرف ب) پر»

د) «ساختن بساز (حذف حرف ب) ساز»

مضارع اخباری:

صرف فعل: می کارم، می کاری، می کارد، می کاریم، می کارید، می کارند
 صرف فعل: می برم، می بری، می برد، می بریم، می برید، می برند
 صرف فعل: می پریم، می پری، می پرد، می پریم، می پرید، می پرند
 صرف فعل: می سازم، می سازی، می سازد، می سازیم، می سازید، می سازند

مضارع التزامی

صرف فعل: بکارم، بکاری، بکارد، بکاریم، بکارید، بکارند
 صرف فعل: ببرم، ببری، ببرد، ببریم، ببرید، ببرند
 صرف فعل: بپریم، بپری، بپرد، بپریم، بپرید، بپرند
 صرف فعل: بسازم، بسازی، بسازد، بسازیم، بسازید، بسازند

مضارع مستمر:

صرف فعل: دارم، می کارم، داری، می کاری، داردمی کارد، داریم می کاریم، دارید می کارید، دارند می کارند
 صرف فعل: دارم، می برم، داری، می بری، داردمی برد، داریم می بریم، دارید می برید، دارند می برند

صرف فعل: دارم می پریم، داری می پری، داردمی پرد، داریم می پریم، داریدمی پرید، دارندمی
پرنند

صرف فعل: دارم می سازم، داری می سازی، داردمی سازد، داریم می سازیم، داریدمی
سازید، دارندمی سازند
(۲)

(دارندمی روند: مضارع مستمر)، (می شکنیم: ماضی استمراری)، (بشتابید: مضارع التزامی)، (می
تابد: مضارع اخباری)، (داردمی خورد: مضارع مستمر)، (بشناسند: مضارع اخباری)
(۳)

(۱) می کند: مضارع ساده

(۲) می شکستند: ماضی استمراری

(۳) می دوید: مضارع اخباری

➤ درس هفتم

(۲) سعدی: تخلص

(۱) فرخی: تخلص

(۴) حافظ: تخلص

(۳) صائب: تخلص

(۵) پروین: تخلص

➤ درس هشتم

(۲) (مهروکین): تضاد	(۱) (امروز، دی)، (امسال، پار): تضاد
(۴) (دشمن، دوست): تضاد	(۳) (شادی، غم): تضاد

➤ درس نهم

(۱)

ماضی ساده: بردی-شنیدی-سوختی

ماضی نقلی: برده ای - شنیده ای - سوخته ای

(۲)

بن مضارع: دانست بدان (حذف حرف ب) دان

بن ماضی: دانستن (حذف حرف ن) دانست

صرف فعل ماضی نقلی: دانسته ام، دانسته ای، دانسته است، دانسته ایم، دانسته اید، دانسته

اند

(۳) بودند: ماضی ساده، سوم شخص جمع، (ساخته اند: ماضی نقلی، سوم شخص جمع)، (رسانده

اند: ماضی نقلی، سوم شخص جمع)

➤ درس دهم

(۱) تلمیح به داستان حضرت یوسف (ع) - به قحطی و خشکسالی مصر اشاره می کند.

(۲) تلمیح به داستان شیرین و فرهاد - که از دوری شیرین خون گریه می کرد.

(۳) به «أطلب العلم من المهدی إلى اللحد»

(۴) تلمیح به داستان حضرت ابراهیم (ع) - اشاره به گلستان شدن آتش بر حضرت ابراهیم (ع)

(۵) تلمیح به داستان فرعون و حضرت موسی (ع) - که فرعون به مردم ظلم و ستم می کرد.

➤ درس یازدهم

(۱)

بن ماضی:

ریختن مصدر بدون ن ریخت

دوختن مصدر بدون ن دوخت

گشتن مصدر بدون ن گشت

(۲) ماضی مستمر: داشت می ریخت - داشت می دوخت - داشت می گشت

(۳)

ماضی مستمر:

خواندن: داشتم می خواندم، داشتی می خواندی، داشت می خواند، داشتیم می

خواندیم، داشتید می خواندید، داشتند می خواندند

شنیدن: داشتم می شنیدم، داشتی می شنیدی، داشت می شنید، داشتیم می

شنیدیم، داشتید می شنیدید، داشتند می شنیدند

ماضی استمراری

خواندن: می خواندم- می خواندی- می خواند- می خواندید- می خواندند

شنیدن: می شنیدم- می شنیدی- می شنید- می شنیدیم- می شنیدید- می شنیدند

➤ درس دوازدهم

(۱)

ماضی بعید

رفت: رفته بودم- رفته بودی- رفته بود- رفته بودیم- رفته بودید- رفته بودند

دوخت: دوخته بودم- دوخته بودی- دوخته بود- دوخته بودیم- دوخته بودید- دوخته بودند

نشست: نشسته بودم- نشسته بودی- نشسته بود- نشسته بودیم- نشسته بودید- نشسته

بودند

ماضی التزامی

رفت: رفته باشم- رفته باشی- رفته باشد- رفته باشیم- رفته باشید- رفته باشند

دوخت: دوخته باشم- دوخته باشی- دوخته باشد- دوخته باشیم- دوخته باشید- دوخته

باشند

نشست: نشسته باشم- نشسته باشی- نشسته باشد- نشسته باشیم- نشسته باشید- نشسته

باشند

(۲)

(۱) گفته بودیم: ماضی بعید، اول شخص جمع

(۲) شنیده باشند: ماضی التزامی، سوم شخص جمع

- (۳) رفته بود: ماضی بعید، سوم شخص مفرد
 (۴) خورده باشی: ماضی التزامی، دوم شخص مفرد
 (۳) کرده اند: ماضی نقلی، (شده بود: ماضی بعید)، (شده بودم: ماضی بعید)، (رفتم: ماضی ساده
 یا مطلق)، (داشته باشید: ماضی التزامی)

➤ درس سیزدهم

- ۱- شدم، شدم ردیف
 (۲) بود، بود ردیف
 ۳- مرا، مرا ردیف
 (۴) نیست، نیست ردیف

➤ درس چهاردهم

- (۱) بیدار قید حالت
 (۳) حتماً قید یقین
 ۵- احتمالاً: قید تردید
 (۷) قطعاً: قید یقین
 (۹) بالای کتابخانه : قید مکان
 (۲) اینجا قید مکان
 (۴) امشب قید زمان
 (۶) دوباره: قید تکرار
 (۸) گویا: قید تردید
 (۱۰) صبح زود: قید زمان

➤ درس شانزدهم

- (۱) صدایی: مشتق
 (۳) دریا: ساده
 (۵) بی عدالتی: مشتق
 (۲)
 (۱) ساده (۲) مشتق
 (۳) مشتق (۴) مرکب
 (۵) ساده (۶) مرکب (۷) مشتق (۸) ساده

➤ درس هفدهم

(۱) ناله ای

(۲) سخنگویی

(۳) بویی

(۴) نامه ای

(۵) خویی

(۶) لانه ای

جواب نمونه سوالات کلی

(۱) وابسته ها :

- (۱) (گل:هسته)، (این:وابسته پیشین صفت اشاره)
- (۲) (بار:هسته)، (چند:وابسته پیشین صفت پرسشی)
- (۳) (سر، دم، پا:هسته)، (چه درهر سه گروه اسمی: وابسته پیشین صفت تعجبی)
- (۴) (کتاب:هسته)، (چندین: وابسته پیشین صفت مبهم)
- (۵) (خط:هسته)، (این:وابسته پیشین صفت اشاره)، (زیبا: وابسته پسین صفت بیانی)،
(شاگرد:هسته)، (کدام: وابسته پیشین صفت پرسشی)، (خوش ذوق: وابسته پسین صفت بیانی)
- (۶) (مدرسه:هسته)، (این:وابسته پیشین صفت اشاره)(کتاب:هسته)، (چه:وابسته پیشین صفت تعجبی)
- (۷) (بیت:هسته)، (این:وابسته پیشین صفت اشاره)، (چهار:وابسته پیشین صفت شمارشی)

(۲) فعل ها:

- (۱) خوانده ام:ماضی نقلی-اول شخص مفرد
- (۲) ندیده بودند:ماضی بعید-سوم شخص جمع
- (۳) کشید:ماضی ساده-سوم شخص مفرد)،(داشته باشیم:ماضی التزامی-اول شخص جمع)
- (۴) آمده باشد: ماضی التزامی- سوم شخص مفرد
- (۵) داشتم می خوردم:ماضی مستمر- اول شخص مفرد
- (۶) می رسانم:مضارع اخباری- اول شخص مفرد
- (۷) (آمده ام: ماضی نقلی- اول شخص مفرد)،(بخوانیم: ماضی التزامی- اول شخص جمع)
- (۸) بروی: ماضی التزامی- دوم شخص مفرد
- (۹) خواهد کرد: آینده-سوم شخص مفرد

(۳) تلمیح

- (۱) اشاره به امام علی (ع) که شبانه باچاه دردل می کردو می گریست.

- (۲) تلمیح به داستان شکر، خسرو شیرین دارد.
- (۳) تلمیح به داستان حضرت یوسف (ع) که در مصر قحطی و خشکسالی آمد.
- (۴) تلمیح به داستان رستم که بدست برادرناشی اش شغاد کشته شد.

(۴) قیدها

- (۱) قطعاً: قید یقین
- (۲) موزه: قید مکان
- (۳) شاید: قید تردید
- (۴) (روزشنبه: قید زمان)، (ساعت دو بعدازظهر: قید زمان)
- (۵) مجدد: قید تکرار
- (۶) (سخت: قید حالت)، (آهستگی: قید حالت)

(۵) واژه سازی (ساده، مرکب، مشتق)

- (۱) (خیابان: ساده)، (تهران: ساده)، (لاله زار: مشتق)
- (۲) (سیاووش ساده)، (شاهنامه: مرکب)
- (۳) (خاربن: مرکب)، (زمین: ساده)
- (۴) (پیچک: مشتق)، (هزارپا: مرکب)، (آشنا: ساده)
- (۵) (سیما: ساده)، (خنده: مشتق)

(۶) مراعات النظیر

- (۱) (عقیق، زر، یاقوت) مراعات نظیر
- (۲) (آسمان، مه، خوشه پروین) مراعات نظیر
- (۳) (بادخزان، چمن، خار، گل) مراعات نظیر
- (۴) (باد، خاک، آب، آتش) مراعات نظیر

خواندن انواع لحن در ادبیات

لحن توصیفی: این لحن با آهنگی آرام و لطیف خوانده می شود. همچنین دقت در مفهوم جمله هادر نوع بیان آهنگ کلام مؤثر است. این لحن با هدف شرح و توصیف، خصوصیات و ویژگیهای پدیده ها به کار گرفته می شود.

لحن تعلیمی: با هدف اندرز و آموزش است. در این لحن خواننده با حفظ روحیه نیک اندیشی و خیرخواهی، نرمی و ملایمت در گفتار به کار گرفته می شود. حفظ آرامش و نرم گفتاری بر تأثیر کلام اندرزی می افزاید.

لحن میهنی: خواننده می کوشد با شور و حرارتی برانگیزاننده، غیرت ملی و حس همدلی را بیدار سازد و با بهره گیری از عاطفه و حس و حال مناسب، شنونده را به احترام و دوستی میهن، فراخواند.

لحن حماسی - روایی: این لحن ترکیبی، کوبنده و استوار است و به گونه ای باید خواننده شود که روح دلاوری ها و شجاعت شخصیت های آن به خواننده انتقال یابد.

لحن عاطفی: این لحن عاطفی با احساسات، عواطف و خواست های انسان پیوند دارد. خوانش متن با این لحن، با کشش آوایی و نرمی آهنگ کلام و تکیه و درنگ های مناسب همراه است و با عواطف و احساسات لطیف بازگو می گردد.